

Mednarodni strokovni posvet

POMEN DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI IN MEDNARODNEGA KULTURNEGA SODELOVANJA ZA LJUBLJANO (19. 6. 2014, Atrij ZRC SAZU)

Na območju Mestne občine Ljubljana je sedež tridesetih kulturnih društev pripadnikov drugih jugoslovanskih narodov. S tem je slovenska prestolnica hkrati tudi slovenski center kulturnih dejavnosti manjšinskih skupnosti iz jugoslovanskega prostora v Sloveniji, saj število omenjenih kulturnih društev v Ljubljani bistveno presega število takšnih društev v drugih slovenskih krajih. Zaradi tega predstavlja Ljubljana kot osrednji prostor razvijanja in potencialno tudi širše promocije kulturne produkcije omenjenih manjšinskih skupnosti izrazito večkulturno jedro, ki je lahko izredno pomembno za razvoj medkulturne zavesti in večkulturne nacionalne identitete vseh državljanov.

Kulturna društva Srbov, Hrvatov, Bošnjakov, Makedoncev, Črnogorcev in kosovskih Albancev v Ljubljani se že zdaj ponašajo z razvejanim medsebojnim sodelovanjem kot tudi s sodelovanjem s sorodnimi društvi v drugih slovenskih krajih, zamejstvu in v njihovih državah izvora. Večinoma so povezana v nacionalne zveze društev in vsa skupaj še v *Zvezo zvez kulturnih društev konstitutivnih narodov in narodnosti nekdanje SFRJ v Sloveniji*. Kakšno pa je njihovo sodelovanje s 45 slovenskimi kulturnimi društvi v njihovih državah izvora? V kolikšnem obsegu in kako pogosto se odvijajo kulturne izmenjave med njimi? Kateri so njihovi glavni izzivi in kakšne so njihove vizije za prihodnost? Kako jim uspeva v svoje dejavnosti vključevati mlade in kako skrbijo za medgeneracijski prenos svojih avtentičnih kulturnih tradicij? Kakšni so njihovi pristopi k širši promociji sadov mnogoterih kulturnih dejavnosti, ki jih gojijo v svojih društvih? Ali lahko društva s predstavitvijo dobrih praks na posameznih področjih drugo drugemu pomagajo pri uspešnejšem uveljavljanju in prodoru v kulturno zavest pripadnikov lokalne skupnosti – in širše, v nacionalno kulturno zavest vseh sodržavljanov? Na ta vprašanja smo poskušali odgovoriti na mednarodnem strokovnem posvetu POMEN DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI IN MEDNARODNEGA KULTURNEGA SODELOVANJA ZA LJUBLJANO, ki smo ga organizirali 19. junija 2014 v Atriju ZRC SAZU v sodelovanju z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto in **s pomočjo naslednjih sfinancerjev in sponzorjev: Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mestne občine Ljubljana, podjetja Krka d. d. Novo mesto in založbe Mladinska knjiga**, ki je slovenskim društvom v jugoslovanskem prostoru podarila za njihove knjižnice 81 izvodov kakovostnih del izvirnega slovenskega leposlovja.

Ob prihodu se je registriralo 58 predstavnikov sodelujočih institucij, društev in zvez; skupaj s slavnostnimi govorniki, predstavniki sfinancerjev in ostalo publiko pa se je posveta udeležilo blizu 70 ljudi. V dopoldanskem delu posveta sta udeležence najprej nagovorili predstavniki organizatorjev Marina Lukšič Hacin, predstojnica Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU, in Branka Bukovec, sekretarka Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto. Nato sta prisotne pozdravila še Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana, in državna sekretarka Brigita Čokl namesto Gorazda Žmavca, ministra brez resorja za področje odnosov med RS in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med RS in Slovenci po svetu, ki je bil zadržan.

Pozdravni nagovor ljubljanskega župana Zorana Jankovića

Po prvem odmoru so z uvodnimi prispevki nastopili predstavniki Zveze slovenskih društev na Hrvaškem iz Zagreba (podpredsednik Franc Strašek namesto Darka Šonca), Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji iz Beograda (članici Anica Sabo in Maja Đukanović v imenu predsednika g. Kljuna), Zveze slovenskih društev v Bosni in Hercegovini "Evropa zdaj" iz Banja Luke (predsednik Darko Mijatović), Slovenskega združenja France Prešeren iz Skopja (predsednica Anastazija Ribarski) in Slovenskega društva "Vida Matjan" iz Podgorice (Davorka Popović), o Slovencih na Kosovu pa je spregovorila prof. dr. Marina Lukšič Hacin. Sledila je živahna diskusija pod vodstvom moderatorke dr. Marine Lukšič Hacin o dobrih praksah pri vključevanju mladih, mednarodnem sodelovanju in povezovanju društev z gospodarstvom, v katero se je vključil velik del publike.

Dopoldansko omizje strokovnega posveta s predstavniki slovenskih društev in zvez iz jugoslovanskega prostora z moderatorko prof. dr. Marino Lukšič Hacin

Po kosilu se je program posveta nadaljeval ob 14. uri, ko so z uvodnimi prispevki nastopili Nikola Todorović, predsednik Zveze srbskih društev Slovenije, Ljubljana; Mijo Stanko, predstavnik Zveze hrvaških društev v Sloveniji, Ljubljana; Admir Baltić, predstavnik Bošnjaške kulturne zveze Slovenije, Ljubljana; dr. Ilija Dimitrievski, predstavnik Zveze makedonskih društev v Sloveniji, Ljubljana; Veselin Lakić, predstavnik Zveze črnogorskih društev Slovenije, Ljubljana; in Alma Bejtullahu, predstavnica Zveze albanskih društev Slovenije, Ljubljana. Tudi tokrat je sledila plodna diskusija pod vodstvom popoldanske moderatorke dr. Marijance Ajše Vižintin o vsebinskih poudarkih srečanja. Diskusija je prinesla številna nova spoznanja, predvsem pa je strokovni posvet z izmenjavo dobrih praks odprl nove možnosti tistim društvom, ki doslej niso bila dovolj uspešna pri vključevanju mladih, čezmejnem sodelovanju in povezovanju z gospodarstvom.

Predstavniki zvez društev narodnih skupnosti jugoslovanskega prostora s sedežem v Ljubljani z moderatorko popoldanskega dela strokovnega posveta, dr. Marijanco Ajšo Vižintin

Sodelovanje okoli 30 kulturnih društev Srbov, Hrvatov, Bošnjakov, Makedoncev, Črnogorcev in kosovskih Albancev, ki imajo sedež v Ljubljani, s 44 slovenskimi kulturnimi društvi v njihovih državah izvora je za sedaj večinoma še bolj občasno (čeprav ima že dolgoletno zgodovino), v nekaterih primerih pa je že kar redno. Posvet je odprl vrsto možnosti za tesnejše sodelovanje v prihodnosti. Na vprašanje, kaj pomenita za Ljubljano tovrstno sodelovanje in tudi ostale dejavnosti društev manjšinskih skupnosti s sedežem v Ljubljani, je slikovito odgovoril Admir Baltić, predstavnik Bošnjaške kulturne zveze Slovenije. Ko je Zveza med 22. in 24. majem letos organizirala v Ljubljani 11. svetovno prvenstvo bosanske diaspore v malem nogometu (prišle so ekipe iz vsega sveta), je bil odziv slovenskih medijev precej mlačen, čeprav je šlo za pomemben mednarodni dogodek, ki je Ljubljani med drugim prinesel več sto nočitev in drugih gostinskih storitev. Udeleženci posveta so ob tovrstnih informacijah izmenjali svoje izkušnje na področju širše promocije svojih dejavnosti z namenom, da bi Ljubljana (tudi prek medijev) odsevala čim oprijemljivejšo podobo svoje dejanske večkulturnosti in s tem odpirala nove poti do kulturnega sožitja in medsebojnega spoštovanja vseh narodnih skupnosti, ki sobivajo v mestu.

Po kratkem popoldanskem odmoru je bila v sklopu strokovnega posveta še predstavitev knjig *»Iz jezika v jezik: antologija sodobne manjšinske in priseljske književnosti v Sloveniji«* in *»Priseljevanje in društveno delovanje Slovencev v drugih delih jugoslovanskega prostora: zgodovinski oris in sedanjost«*. Celotni izkupiček od prodaje prve je bil namenjen žrtvam poplav na Hrvaškem, v Srbiji in BiH, drugo pa je njen izdajatelj – organizator posveta – podaril v dveh izvodih vsakemu od 44 slovenskih društev v jugoslovanskem prostoru.

Knjigo »Iz jezika v jezik: antologija sodobne manjšinske in priseljske književnosti v Sloveniji« je predstavila njena sourednica Jadranka Matić Zupančič, znanstveno monografijo »Priseljevanje in društveno delovanje Slovencev v drugih delih jugoslovanskega prostora: zgodovinski oris in sedanjost« pa njena urednica dr. Janja Žitnik Serafin